

Nieuwsbrief

Inhoud

Studiedag Armoede	1
Andante in Letland	2
Interview met Karine Pluymaekers	3
Nederlandse Vrouwenraad	4
WUCWO-Assemblee	4
Recensie	4
Uit de organisaties	5
Wetenswaardig	5

Secretariaat Unie NKV
Pr Christinastraat 50
6101 HG Echt
Tel: (0475) 488 790
E-mail: info@unienkv.nl
Website: www.unienkv.nl

Bij dit nummer

Als u deze nieuwsbrief krijgt is het al weer augustus en zijn de eerste maanden van mijn voorzitterschap voorbij. De eerste stappen 'op weg naar de toekomst' zijn gezet. De bij onze Unie aangesloten organisaties hebben de vragen die we gesteld hebben over identiteit, meerwaarde van de Unie, behoeftes en verwachtingen, beantwoord. Op onze eerstvolgende vergadering gaan we de antwoorden analyseren, kunnen hopelijk conclusies getrokken worden en mogelijk worden de contouren van de te volgen weg duidelijk. In deze maanden ben ik ook 'naar buiten' gegaan: enorm verrassend te merken hoeveel mensen, groeperingen, organisaties dezelfde zorgen hebben, hetzelfde nastreven, dezelfde uitgangspunten hebben als de Unie NKV. Dat is buitengewoon hoopvol en op dat gemeenschappelijke zouden we moeten inspelen. Wordt vervolgd! Voor nu wens ik U allen een mooie zomer én nazomer toe.

Karine Pluymaekers-van Hetteema

Voorzitter Unie NKV

Armoede? – Hoezo?

Twee vraagtekens in de titel. Nederland is een rijk land; waarom dan aandacht voor armoede? Maar uit de inleidingen op deze dag blijkt armoede de laatste jaren van gedaante veranderd te zijn. En onder de 'nieuwe armen' zijn vrouwen oververtegenwoordigd.

De organisatie van de dag lag in handen van de Internationale Commissie (IC) die tot taak heeft resultaten van internationale bijeenkomsten uit te dragen in Nederland. Het thema 'armoede', zo licht IC-lid Marleen Peters toe, komt voort uit de studiedagen 'Weaving together a Europe of Hope' van Andante (Europese Alliantie van katholieke vrouwenorganisaties, Bratislava 2013). Toen werden drie thema's gekozen waaraan de lidorganisaties van Andante in de komende jaren bijzondere aandacht zouden besteden: mensenhandel, armoede en bio-

ethiek. Het thema 'bio-ethiek', de aanvankelijke keus, bleek een al te breed onderwerp. Over 'mensenhandel' had de Unie NKV, samen met de Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel, al in 2009 een studiedag georganiseerd. Dus werd gekozen voor armoede. In hun (vrijwilligers)-werk zagen Marleen en mede-IC-lid Gisela Hoeve bovendien dat het gezicht van armoede veranderd was.

Problemen rond armoede

Wat is armoede eigenlijk, hoe definiëer je dat en hoe bepaal je wat toereikend is voor een gezin met twee kinderen, voor een alleenstaande man? Daarover gaat het eerste filmpje dat Marleen vertoont: een uitzending van Labyrint. Het jaarlijkse Armoedesignalement, samengesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek en het Sociaal Cultureel Planbureau ter advisering van de minister,

Verslag 9 april 2014

geeft aan dat armoede sinds 2008 weer toeneemt. Marleen Peters sluit af met een powerpoint-presentatie over budgettering.

Voedselbank

Er zijn meer dan 140 voedselbanken in Nederland. Ze zijn opgezet om mensen te helpen en om te zorgen dat er minder eten wordt weggegooid. Hoe groot de organisatie is, wordt duidelijk in het filmpje dat Gisela laat zien over 'haar' voedselbank in de Zaanstreek. Daar werken 135 vaste vrijwilligers; er melden zich ongeveer elf nieuwe klanten per week.

Luisteren, kijken en meepraten

Voedselbanken moeten voldoen aan de ARBO-wetgeving en aan regels voor voedselveiligheid. De totale begroting van Voedselbanken Nederland bedraagt € 1,5 miljoen; dit bedrag wordt geheel door giften bijeengebracht. Naast de voedselbank zijn er kledingbanken en speelgoedbeurzen ontstaan. Gisela ervaart dagelijks hoe schrijnend armoede kan zijn, hoe armoede een gewoon leven onmogelijk maakt.

Verborgene armoede

Een feniks is een vogel die uit de as herrijst; dat gebeurde ook met de organisatie waarvan de volgende spreekster, Gerda de Vries, directeur is: Feniks in Tilburg. Ooit begonnen als vrijwilligersproject kreeg het vanuit de gemeente een doorstart. Nu ontvangen vijfhonderd vrouwen aan 'de verkeerde kant van de maatschappelijke streep' begeleiding en 30 vrouwen worden intensief begeleid.

Veel vrouwen hebben na alle ervaringen en problemen een houding van 'ze moeten mij met rust laten'. Gerda heeft foto's opgesteld van vrouwen voor en na het traject die laten zien hoe vrouwen veranderen. 'Bij ons worden ze zachter', zegt Gerda.

Hoe ziet armoede onder vrouwen eruit? In tegenstelling tot mannen gaan vrouwen met financiële pro-

blemen niet zwerven – de straat is gevaarlijk voor hen – maar worden depressief: een stille en verborgen vorm van armoede.

Zelfs in de statistieken zijn vrouwen niet zichtbaar omdat onderzoekers huishoudens tellen in plaats van individuen. In de Emancipatie Effect Toets die

Feniks voor Tilburg ontwikkeld heeft, wordt juist wel gekeken naar de doelgroep van een bepaald beleid. De gemeente was verrast door de uitkomst. Ze wist niet dat driekwart van de minima een

vrouw is en dat 94 % van de alleenstaande ouders de moeder is.

Emancipatie

Volgens Gerda de Vries moet het verbeterde onderwijsniveau van vrouwen nodig verzilverd worden op de arbeidsmarkt. Bovendien hebben vrouwen, en allochtone vrouwen zeker, nog te weinig stem in beleid en wetgeving. Daardoor wordt er veel beslist over alleenstaande ouders. Wie beslist dat een vrouw met twee kinderen boodschappen moet doen van € 40 per week? 'Ik vind niet dat we alleenstaande moeders met kleine kinderen met rust moeten laten',

eindigt Gerda, 'ze moeten juist in beeld komen.'

Meer informatie

Filmpje over de voedselbank klik [hier](#).

'Arm in een rijk land' van Labyrint klik [hier](#).

Politieke en filosofische benadering van armoede klik [hier](#).

Feniks klik [hier](#).

Rapport van de Provinciale Vrouwenraad van Brabant klik [hier](#).

Jaarvergadering

Na het studiegedeelte van deze dag vond de jaarvergadering plaats, waarin afscheid werd genomen van bestuurslid Liesbeth van Berlo (KVG Limburg).

Een verrassend cadeau. KVG-L-vrouwen Annie Beunen, Liesbeth van Berlo en Wilma van de Poel

Een conceptverslag van de jaarvergadering kunt u opvragen via: seldenrath@scarlet.nl.

Andante con brio in Letland

Riga, 2-5 oktober 2014

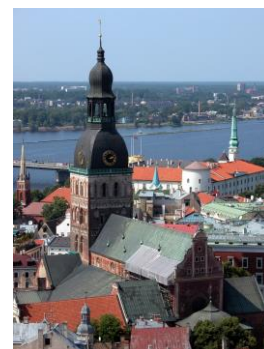
Andante organiseert deze herfst voor de bestuursleden van haar lidorganisaties een bijeenkomst in Riga (Letland).

De eerste dag krijgen de afgevaardigden van de organisaties gelegenheid aan elkaar te laten zien wat zij met betrekking tot 'armoede' doen of hebben gedaan. Op grond van hun presentaties wil het bestuur van Andante een rapport samenstellen, als inbreng bij de conferentie ter gelegenheid van de Internationale dag voor de uitroeiing van armoede (17 oktober), georganiseerd door de internationale NGO's bij de Raad van Europa. De tweede dag komt het project *Andante con brio* aan de orde. Via dat project wil het Andantebestuur de samenwerking tussen de lidorganisaties versterken met

als doel een krachtiger stem van katholieke vrouwen op Europees niveau. Bij de opzet van het project is de directe inbreng van de organisaties essentieel. Daarom zal er die dag veel uitwisseling zijn tussen deelnemers en bestuur.

Het thema armoede kan meteen als voorbeeld fungeren voor de opbouw van het project: als we rond armoede samen iets willen en kunnen doen in Europees verband, hoe zou dat er dan uit zien? Een uitdaging voor alle organisaties!

Meer informatie: giselahoeve@gmail.com.

Zien wat op mijn weg komt

Interview met Karine Pluymaekers

Karine Pluymaekers, sinds februari 2014 voorzitter van de Unie NKV, omschrijft zichzelf als een soort bouwpastoor: 'Iemand die dingen op poten zet, van kinderverhuizen in Nederland tot een administratie, een afdeling voor premature kinderen of een laboratorium in de tropen.' Na haar eerste –verpleegkundige – opleiding volgde orthopedagogiek (Seminarium voor Orthopedagogiek) en tal van cursussen. Op dit moment doet ze Cultuurwetenschappen 'uit pure liefhebberij'.

Met een Friese vader en een Brabantse moeder is ze 'een beetje een mix van culturen in Nederland'. Ze woont nu in Zuid-Limburg maar heeft samen met haar man en vijf kinderen een behoorlijk deel van haar leven in Afrika doorgebracht. Terug in Nederland koos ze ervoor 'om thuis te blijven en de boel op te vangen en te begeleiden. Dat heb ik als weldaad ervaren. Als de kinderen ziek waren, raakte ik niet gestrest. Ook toen al moesten vrouwen van mijn generatie veel ballen in de lucht houden. Het enige was het gevoel dat je maatschappelijk niet... Maar via de Soroptimistenclub en het Katholiek Vrouwen Dispuut kwam ik al snel in een circuit terecht en rolde ik van het een in het ander. Ik heb verschillende bestuursfuncties vervuld met tussendoor soms een betaalde klus. Erg leuk en leerzaam vond ik de reorganisatie van de vrijwilligersdiensten binnen de Organisatie Limburgse bedevaarten.'

Laconiek en opgewekt

Afrika heeft haar een ander perspectief gegeven. 'Ja absoluut! We zijn er erg nuchter naartoe gegaan, ik had een houding van: ik zie wel wat op mijn weg komt. Achteraf is dat een uitstekende benadering geweest. Ik ben ervan overtuigd dat nieuwsgierigheid en zin in avontuur veel belangrijker factoren zijn dan idealisme. Als je een bepaald doel wilt bereiken, dan moet je niet

in Afrika zijn. Daar moet je het leven nemen zoals het komt. Wat ik geleerd heb, is relativeren. Groot en meeslepend dingen veranderen kan helemaal niet. Je kunt hoogstens positief meebewegen en iets veranderen in de marges. We hebben geleerd om laconiek te zijn: dit is het gegeven en hier maken we het beste van. We zien wel waar het schip strandt.' Dat herkent ze ook in teksten uit de Bijbel, zoals haar 'trouwtekst': geen zorgen voor de dag van morgen. Ze pleit ervoor om fier katholiek te zijn. 'Onze cultuur is geworteld in het christendom. Met name in de negentiende eeuw hebben vooral vrouwelijke religieuzen veel werk verzet in de gezondheidszorg en hebben ze in het onderwijs ongelooflijk veel mensen geschoold. Er wordt vaak tobberig over geloof gedaan maar wij als katholieken hebben een grote mate van vrijheid om ons leven in te richten zoals wij denken dat het goed is. Bij ons is de mogelijkheid om een zonde te doen, vergeving te krijgen en daarna is het klaar. Dat opgewekte, dat vind ik belangrijk.

Er komt steeds langs wat fout is gegaan, het gaat altijd maar over dat instituut, over Rome, maar denk zelf na wat je geweten je voorzegt en doe daar je voordeel mee. Die discussie met het instituut kun je aangaan maar met een opgewekt gezicht, blij met de verworvenheden die je hebt. De RKK is wereldwijd zo groot, met al die nuances – hoe kunnen ze in Nederland, hier op die postzegel, willen bepalen hoe de kerk moet zijn?'

De kerk mag ook fier zijn op de troost die ze biedt en op de saam-

horigheid. In feestelijke vieringen ervaart ze het als vreugdevol dat er ondanks alle individualisering toch zo veel mensen aanwezig zijn. 'Ik ben voor een open kerk, waar iedereen welkom is. Dat spreekt mij ontzettend aan. Dat belerende vingertje kan mondiaal gezien helemaal niet. Dat probeer ik een beetje uit te dragen, dat opgewekte. We hoeven ons niet te schamen dat we katholiek zijn.'

Een middenweg vinden

Hoe de Unie NKV eruit zou moeten zien, is haar nog niet helemaal duidelijk. 'Leuk aan besturen is het idee dat je sturing kunt geven, een richting aangeven. Frustrerend is dat het nooit zo snel gaat als je zou willen. Leuk is dat je mensen uit andere disciplines ontmoet. Je leert er geweldig van. Een nadeel is dat je soms werkt met mensen bij wie je het gevoel hebt "hier winnen we de oorlog niet mee". Aardig is het om een consensus te vinden, een middenweg.

Aan bestuurswerk hoort een houdbaarheidsdatum te zitten van maximaal 6 à 7 jaar en nieuwe

bestuursleden moet je altijd verwelkomen, dat geeft nieuwe impulsen. Het is niet zo erg om dezelfde discussies over te doen. Het proces vind ik leuk en ik ben heel tevreden als je er samen uit komt. In feite is de UNKV niet de koepel van katholieke vrouwenorganisaties...'

Hoe bedoel je dat?

(Ineens heel aarzelend) 'Ik denk... ik heb er geen zicht op... dat we moeten proberen de Unie NKV niet te verenigen tot de mensen die lid zijn van een vrouwenorganisatie... De vraag blijft voor mij wel of de vorm beter aangepast kan worden aan de behoeftes, inzichten van deze tijd. Belangrijk is dat de boodschap van de Unie wordt uitgedragen; die boodschap is nog steeds actueel!'

Dat probeer ik uit te dragen

Nieuws van de NVR

De Nederlandse Vrouwen Raad is verhuisd naar een pand dat officieel het Bertha von Suttner-gebouw heet. Bertha von Suttner (1843-1914) was een Oostenrijkse radicale pacifiste en de eerste vrouw die de Nobelprijs voor de Vrede ontving.

(Nieuwe) adresgegevens:

Laan van Meerdervoort 70,
2517 AN Den Haag.

(070) 346 93 04; info@de-nvr.nl;
www.nederlandsevrouwenraad.nl.

InfoReeks NVR

Deze uitgave is tot stand gekomen samen met en op initiatief van het Platform Vrouwen & Duurzame Vrede, om de kennis over 'religie en vrouwelijk leiderschap' te verspreiden onder gelovige en niet-gelovige vrouwen. Binnen alle religies hebben vrouwen en mannen namelijk vormen van bevrijdings-theologie, post-koloniale of feministische theologie ontwikkeld. Daarin worden religieuze teksten nieuw geïnterpreteerd, met nadruk op verzet tegen onrecht, gelijkheid van alle mensen en de belangrijke leidersrol van vrouwen in de opbouw van een rechtvaardige en vredelievende samenleving. In columns leggen vrouwen uit Brahma Kumaris, boeddhisme, christendom, islam en jodendom uit wat religieus leiderschap bij hen betekent. Er wordt nieuw gekeken naar het verhaal over de bloedvloeiende vrouw in het Nieuwe Testament en naar de koningin van Sheba in de Koran. Siti Musdah Mullah zet zich in voor mensenrechten van vrouwen in Indonesië. Anne-Marie Zaat (stichting Sundjata) werkt samen met twee inspirerende vrouwen van verschillende religieuze achtergrond, betrokken bij vredesprojecten in Afrika. Volgens Esther Mombo, hoogleraar theologie in Kenia, wordt het leiderschap van vrouwen vaak niet herkend: '... deze kwaliteiten worden helaas nog steeds niet als wezenlijk voor publiek leiderschap gezien. Omdat vrouwen opgevoed zijn om bang te zijn voor macht,

Verdrag van Istanbul

De 'Istanbul Conventie' treedt op 1 augustus 2014 in werking. Dit verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en van huiselijk geweld werd in mei 2011 in Istanbul vastgesteld. De Unie NKV heeft vorig jaar, na de studiedagen van Andante in Bratislava hierover, brieven geschreven naar Nederlandse ministeries. Ook de Nederlandse Vrouwen Raad (NVR) heeft hieraan regelmatig aandacht besteed.

De conventie heeft echter pas juridische werking als tien lidstaten de conventie hebben geratificeerd. Inmiddels hebben dertien lidstaten dat gedaan. Nederland zal naar verwachting het Verdrag nog in 2014 ter ratificatie aan het Parlement voorleggen.

Begin november organiseert het College voor de Rechten van de Mens van de NVR een bijeenkomst rondom de ratificatie van dit belangrijke verdrag.

moet leiderschap eerst van de mannelijke en autoritaire invulling ontdaan worden voordat zij zich er comfortabel bij voelen.' Met verwijzingen naar literatuur, documentaires, films en websites.

InfoReeks

▶ Een nieuwe kijk op religie en vrouwelijk leiderschap

De stem van de Nederlandse vrouw

Verkrijgbaar bij de NVR. U kunt de pdf ook downloaden via de site.

Vrouwen van WUCWO zaaiers van hoop

WUCWO Algemene Assemblée 22 – 27 oktober 2014, Fatima (Portugal)

Grondslag voor de studiedagen rondom de Assemblée is *Evangelii Gaudium* van paus Franciscus. Het programma bestaat uit lezingen en uit werkgroepen waar ervaringen uitgewisseld kunnen worden over vragen als: wat betekent het om vrouwen van hoop te zijn voor evangelisatie? Hoe kunnen we vrouwen van hoop zijn in de kerk en in de maatschappij? Tot slot worden aanbevelingen gedaan waar WUCWO en lidorganisaties de komende jaren aandacht aan zullen besteden.

Ik heb jullie opgedragen om op weg te gaan en vrucht te dragen
'(Joh 15,16)

Vanuit Nederland zullen vijf vrouwen deelnemen aan de studiedagen en de vergadering. Informatie: www.wucwo.org.

Bewerken, bewaren... doorgeven

Recensie

Dit boekje is uitgedeeld bij het beëindigen van Landelijk Bureau Disk en de Werkgroep Arme Kant van Nederland / EVA (juni 2014). Wat is er de afgelopen jaren tot stand is gebracht, wat vindt elders toekomst (bijvoorbeeld het project SchuldHulpMaatje) en wat zal node gemist worden (het landelijke werk)? Interviews met initiatiefnemers van lokale projecten laten zien hoe soms één persoon het verschil kan maken. Beschikbaar via www.armekant-eva.nl.

Uit de organisaties

De Graalbeweging

In het Graalhuis
(Nieuwegracht
51, 3512 LE
Utrecht) vinden
de onderstaande
activiteiten plaats.
Aanmelden via degraal@planet.nl.

1001 vrouwen uit de 20e eeuw

Lezing met nagesprek door Els Kloek, eindredacteur van het boek *1001 Vrouwen uit de Nederlandse geschiedenis*. Zij doet onderzoek naar vrouwengeschiedenis aan de hand van verhalen van individuele vrouwen. Haar nieuwe project zal ze in verband brengen met de geschiedenis van de Graalbeweging.

13 september, 11-16u.

Madre Terra

Sacrale dansdag. In veel oude culturen wordt de aarde vereerd als een godin en voedende moeder. In onze hectische, moderne tijd zijn we vaak het contact verloren met de aarde die ons draagt en voedt. Tijdens deze dag in het teken van Moeder Aarde verbinden we ons dansend met de aarde. Soms krachtig en vreugdevol, dan weer koesterend en ingetogen.

27 september, 10.30-17.00u met Hilde Debacker.

Belieforama

Ine van Emmerik en Freddy Birkle organiseren opnieuw een studiedag over jongeren en interreligieuze dialoog. Hoe kun je je verbinden met de ander in een interreligieuze maatschappij? Actief pluralisme wordt samen geoefend.

4 oktober, 11-16u.

Delen om te leven

Nationale Vredesdag Religieuzen. Anne Claire Mulder leidt dit thema in met haar lezing 'Geroepen om te delen, opdat we bloeien'. In de namiddag zal Trudy Schevelier, bekend met de arme kant van

Nederland, haar persoonlijke ervaringen vertellen.

13 september in het Ds Piersoncollege te 's-Hertogenbosch. Aanmelden tot 20/8: s.hobeijn@knr.nl.

Catharinadag

De datum is bekend, meer informatie volgt op www.knr.nl.
25 november.

Wetenswaardig

Vrouwen van het water

Fototentoonstelling. Fotografe Angèle Etoundi Essamba uit Kameroen bezocht het waterdorp Ganvié (Benin) de afgelopen jaren meerdere keren en volgde de vrouwen in het ritme van hun dagelijks leven, waarin water zo'n cruciale rol speelt. Want terwijl de bewoners volledig omringd worden door water, is drinkwater schaars. De vrouwen beheren de grote vaten met drinkwater en zijn uiterst zuinig in het gebruik ervan. De foto's zijn een eerbetoon aan deze 'vrouwen van het water'.

*Afrikamuseum, Berg en Dal t/m 24 augustus 2014.
www.afrikamuseum.nl.*

De participatiesamenleving: een verbond tussen mensen

Christelijk Sociaal Congres 2014. Participatiesamenleving wordt vanuit een christelijk-sociaal perspectief opgevat als 'een verbond tussen mensen'. Om in de samenleving tot een werkelijk verbond tussen mensen te komen en zo duurzaam in vrede

samen te leven, hebben wij vaardigheden nodig om de ander te verstaan. Het christelijk-sociaal gedachtegoed biedt veel inspiratie en aanknopingspunten om deze vaardigheden (luisteren, tolereren, waarderen, accepteren) te ontwikkelen.

De openingslezing is van Corien Wortmann (voormalig lid Europees Parlement), het coreferaat van Maurice Linnen (CNV), gevolgd door workshops over de werken van barmhartigheid. Op de tweede dag gaat het over kerk, samenleving en de politiek (lezingen van Piet de Vries en Wouter Beekers).

27 en 28 augustus op SBI Landgoed Zonheuvel te Doorn.

Opgave via

www.christelijksociaalcongres.nl.

Geschapen naar Gods beeld, behandeld als slaaf

Informatieochtend van de Stichting Religieuzen tegen Vrouwenhandel over mensenhandel in Maastricht.

Sprekers: Theo Hendrickx (politie), Marlies Levels (loverboys), Ivonne van de Kar (netwerken).

20 september, 10.00-13.30u in het Klooster onder de Bogen te Maastricht. Aanmelden voor 16/9 via srtv@srtvinfo.nl.

Maria ZIJKant van God

Symposium om eigentijdse perspectieven op Maria te openen. De organisatoren ervan behoren tot verschillende religieuze instituten met een rijke Maria-traditie. In het ochtendprogramma komen Maria-deskundigen Wiel Logister smm en Sanny Bruijns o.carm. aan het woord. 's Middags kunnen deelnemers kiezen uit een vijftal workshops, verzorgd door Esther van de Vate o. carm., Erik Borgman, ds. Herman de Vries, bisschop Polycarpus en Ad de Keyzer. Het symposium wordt afgesloten met een viering.

17 oktober in het Titus Brandsma Memorial Nijmegen. Aanmelden via secretariaat@montfortanen.nl.